

falet, at der skal kunne ydes tilskud af statskassen til basal forskningsvirksomhed af særlig samfundsmæssig betydning, uden at der dog hermed er tilsigtet en spredning af forskningsaktiviteten på et større antal institutioner.

Overførelsen vil endvidere medføre, at den medicinske studenterundervisning, der hidtil er blevet finansieret over statshospitalernes almindelige budget, efter reglerne i ovennævnte lov nr. 233 af 27. maj 1970 må finansieres af undervisningsministeriet efter aftale med de berørte amtskommuner. Det drejer sig om undervisningen på statshospitalet i Glostrup hvor undervisningsudgifterne kan opgøres til ca. 0,8 mill. kr. og statshospitalet ved Århus, hvor udgifterne kan ansås til 1,9 mill. kr.

Herudover vil overførelsen af statshospitalerne indebære, at der indgås en aftale mellem staten (Grønlandsministeriet) og Storstrøms amtskommune om betaling for indlæggelse af grønlandske patienter, der hidtil er blevet indlagt for statens regning på statshospitalet i Vordingborg. En sådan aftale udelukker ikke, at Grønlandsministeriet på et senere tidspunkt, såfremt dette måtte vise sig hensigtsmæssigt, kan indgå aftaler med andre amtskommuner/Københavns og Frederiksberg kommuner om indlæggelse af grønlandske patienter.

De samlede udgifter ved disse foranstaltninger kan ansås til ca. 10 mill. kr. i april 1974 løn- og prisniveau. Af dette beløb vedrører 6,1 mill. kr. den grundvidenskabelige forskning, 2,7 mill. kr. studenterundervisning og 1,2 mill. kr. behandlingen af grønlandske patienter. Ved overførelsen må derfor 1,2 mill. kr. overføres til Grønlandsministeriets budget og 8,8 mill. kr. til undervisningsministeriets budget til dækning af disse udgifter. Disse beløb må derfor fragå i opgørelsen af den pulje, der lægges til grund for den samlede økonomiske kompensationsordning.

Ad 3) Særlige afviklingstilskud til Københavns kommune.

Som omtalt indledningsvis har staten siden slutningen af forrige århundrede ydet Københavns kommune særlige tilskud til nedsettelse af kommunens udgifter til drift af institutioner for sindslidende. Tilskudet er hjemlet i forsorgslovens § 70, fra 1. april 1976 lov om social bistand § 122. Tilskudet kan højst udgøre 90 pct. af kommunens nettoudgifter inklusive udgifter til forrentning og afskrivning, men kan dog pr. sygedag ikke overstige den gennemsnitlige sygedagsudgift ved statshospitalerne i Glostrup og Viborg samt plejehjemmet i Ballerup og plejehjemmet „Søndermarken“. Tilskudet er i 1975-76 budgetteret til 404 mill. kr.

Hvis man som foreslået ovenfor fordeler kompensationen til amtskommunerne som særligt udligningstilskud samt tilskud til forskning og undervisning kombineret med tilskud efter objektive udgiftsbehovskriterier, jfr. nedenfor, og tænker sig samme kompensationsformer anvendt til Københavns kommune, ville der opstå en række særlige problemer.

Københavns kommune bør således ikke have andel i det særlige udligningstilskud, der alene skal udligne forskelle mellem amtskommunerne. Hertil kommer, at da statens institutioner er væsentlig mindre udbygget end institutionerne i Københavns kommune, ville en fordeling af kompensationsbeløbet alene efter objektive udgiftsbehovskriterier medføre, at der tilføres amtskommunerne væsentlig større beløb end disses udgifter til psykiatriske institutioner kan begrunde, medens omvendt Københavns kommune langt fra får dækning for udgifterne til drift af kommunens psykiatriske institutioner. Til belysning heraf kan nævnes, at dækningen med psykiatriske senge pr. 1000 indbyggere i Københavns kommune var 6,1 i 1973-74, medens den i det øvrige land var 1,6. Tilsvarende var driftsudgiften pr. indbygger 570 kr. i Københavns kommune, men 105 kr. i det øvrige land. En omlægning alene til særligt udligningstilskud og tilskud efter objektive udgiftsbehovskriterier ville således give en meget brat ændring af byrdefordelingen mellem Københavns kommune og amtskommunerne i Københavns kommunes disfavør. Det er derfor nødvendigt, at der ydes et særligt overgangstilskud til Københavns kommune.

Som udgangspunkt må statens besparelse ved ophevelsen af den gældende 90 pct.-tilskudsordning lægges til den tilskudspulje, der står til rådighed for den samlede kompensationsordning. Heraf ydes der amtskommunerne særligt udligningstilskud og tilskud efter objektive udgiftsbehovskriterier, jfr. nedenfor. Der ydes tillige Københavns kommune tilskud efter objektive udgiftsbehovskriterier, men dette kombineres med et særligt overgangstilskud, der beregnes således, at det sammen med kommunens tilskud efter objektive udgiftsbehovskriterier i det første år efter overgangen netop modsvarer den beregnede merdriftsudgift for kommunen ved bortfaldet af 90 pct.-tilskudet. Som kompensation for, at Københavns kommune ikke modtager særligt udligningstilskud og i de senere år har foretaget store investeringer i nye psykiatriske hospitalsinstitutioner, bør overgangstilskudet udformes således, at kommunen får dækning for de uafskrevne anlægsbeløb, som ville være blevet dækket ved en videreførelse af 90 pct.-tilskudet. Det foreslås, at denne